

Mesiac česko – slovenskej vzájomnosti /
Mesiac slovenskej kultúry v Čechách

október 2021

**DIVADLO
ARÉNA
EXKLUZIVNĚ
V PRAZE**
11. — 15. 10. 2021
v Divadle
Hybernia

JANOŠÍK
- PŘÍBĚH
VRAHA J
TISO
#DUBČEK
#HOLOKAUST
- ČTE JURAJ KUKURA
- HRAJE SLOVENSKÝ KOMORNÍ ORCHESTR

BIBLE

www.hybernia.eu
www.slovenskyinstitut.cz

DIVADLO

**TÝŽDEŇ SLOVENSKEHO DIVADLA /
DIVADLO ARÉNA EXKLUZÍVNE V PRAHE**

11. – 15. 10., Divadlo Hybernia, nám. Republiky 4, Praha 1

Október je Mesiacom česko – slovenskej vzájomnosti. Pri tejto príležitosti organizujeme **Týždeň slovenského divadla – Divadlo Aréna exkluzívne v Prahe**, ktorého organizátormi sú Slovenský inštitút a Divadlo Hybernia. Podujatie sa koná pod záštitou ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky Ivana Korčoka a ministra zahraničných vecí Českej republiky Jakuba Kulhánka.

Výber Divadla Aréna nie je náhodný. V roku 2002 sa jeho riaditeľom stal herec **Juraj Kukura**. Jeho príchod s päťročnou skúsenosťou v nemeckom divadelnom prostredí znamenal obohatenie slovenského divadelno-spoločenského diskurzu o dovedy opomínanú problematiku historického vedomia. „Divadlo Aréna pod vedením herca Juraja Kukuru ako prvé na Slovensku prišlo občiansky uvedomelý divadelný program zameraný na prehodnocujúci a objektivizujúci pohľad do minulosti – do slovenských, resp. česko-slovenských dejín. Krátko na to sa z neho vyprofiloval *Občiansky cyklus*, teda cyklus inscenácií, ktorý je zameraný na historické témy a spoločensky angažované výpovede, s uplatnením moderných inscenačných postupov,“ uviedla riaditeľka Slovenského inštitútu, teatrologička Lubica Krénová.

Marián Labuda, ml.: Tiso (r. Rastislav Ballek)

Richard Autner: JÁNOŠÍK – příběh vraha? (r. Jakub Nvota)

Juraj Kukura: Bible – čte Juraj Kukura (r. Rastislav Ballek)

Holokaust (r. Rastislav Ballek)

Diváci v pražskom Divadle Hybernia počas piatich večerovvidia inscenácie *Jánošík - příběh vraha*, *Tiso* (v podaní Mariána Labudu ml.), *Holokaust*, *#dubček* – úplne nový pohľad na osobnosť česko-slovenských dejín, aktéra Pražskej jari Alexandra Dubčeka, ktorého storočnicu si pripomenieme v novembri. Prehliadku inscenácií *Občianskeho cyklu* uzavrie jedinečná hudobno-dramatická báseň s prvkami performance *Biblia – číta Juraj Kukura* (a hrá Slovenský komorný orchester).

Kompletný program nájdete na www.slovenskyinstitut.cz a www.hybernia.eu.

Matej Marušín: #dubček (r. Michal Skočovský)

VIZUÁLNE UMENIE

JURAJ KUKURA: OD STVORENIA KU KRÍŽU

7. 10. – 27. 10. 2021

Slovenský inštitút v Prahe

po – pi 13:00 – 18:00

7. 10. o 18:00 vernisáž

Poslednou z inscenácií *Týždňa slovenského divadla – Divadlo Aréna* exkluzívne v Prahe je **Biblia – číta Juraj Kukura** (a hrá Slovenský komorný orchester), ktorá je výnimočnou hudobno-dramatickou básňou s prvkami performance. Neoddeliteľnou súčasťou inscenácie je vznik obrazov, ktoré sú výsledkom hereckého a performatívneho výkonu Juraja Kukuru. Vernisáž výstavy obrazov s názvom **OD STVORENIA KU KRÍŽU**, ktoré vznikli na doterajších reprízach, sa uskutoční s osobnou účasťou autora.

Výstava v galérii Slovenského inštitútu potrvá do 27. 10.

Slovenský inštitút v Prahe Vás pozýva na slávnostné otvorenie výstavy

vo štvrtok
7. 10. 2021
o 18.00 hod.

Slovenský inštitút
nám. Republiky 1037/3,
Praha 1

**DIZAJN
FESTIVAL DESIGNBLOK**

6. – 10. 10., Gabriel Loci a Uměleckoprůmyslové museum v Praze

Designblok je najväčšou prehliadkou dizajnu a módy v strednej Európe. História festivalu siaha do roku 1999 a tradične predstavuje prácu dizajnérov a výrobcov z celej Európy, prezentuje nové produkty prestížnych značiek a prototypy mladých dizajnérov a dizajnérskeho štúdií. Designblok každoročne priláka viac ako 50 000 návštevníkov všetkých vekových kategórií.

Tohtoročný Designblok má viac ako 200 českých a zahraničných účastníkov a po minuloročnom obmedzení zahraničných hostí predstaví bohatý medzinárodný program v celej Prahe. Témou bude ŠŤASTIE. I tento rok bude zastúpený slovenský dizajn taktiež s dôrazom na Rok slovenského dizajnu 2021. Svoju tvorbu predstavia **Cina Marcinková (Studio Drevena Helena), Javorina a v rámci súťaže Diploma selection finalistka Katarína Mydliarová a i.**

Kompletný program nájdete na www.designblok.cz

Podujatie vzniká v spolupráci s EUNIC Praha.

FILM

FESTIVAL STREDOEURÓPSKEHO FILMU

14. – 17. 10. Maďarský inštitút v Prahe, Rytířská 25, Praha 1

Ďalší ročník festivalu súčasnej filmovej tvorby krajín V4 bude opäť prehliadkou najnovších slovenských, českých, maďarských a poľských hraných, dokumentárnych, krátkych a animovaných filmov za účasti niektorých tvorcov. Na prehliadke budú tento rok zastúpené filmy v česko – slovenskej koprodukcii **Žáby bez jazyka** (slovenská režisérka Mira Fornay) a **Láska pod kapotou** (réžia Miro Remo, slovenská dramaturgička Zuzana Piussi).

Podrobný program: www.culture.hu/cz/praha

Pripravili kultúrne inštitúty krajín V4.

FILM

MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL
DOKUMENTÁRNYCH FILMOV JI.HLAVA

26. – 31. 10., Jihlava

Festival dokumentárnej tvorby Ji.hlava sa po ročnej pandemickej prestávke opäť vracia do kín v rámci svojho jubilejného 25. ročníka. „Tešíme sa na návrat do kina! Na stretnutia a inšpiratívne diskusie. Festival dáva filmom tváre ich divákov a divákovi spoločný intenzívny zážitok,“ hovorí riaditeľ Marek Hovorka. Preto jedno z festivalových kín ponúkne výber filmov uvedených v minulom roku.

Ji.hlava tento rok predstaví i zvláštnu sekciu venovanú slovenskej dokumentárnej tvorbe – **Karlovi Plickovi**. Pôjde o doposiaľ najrozsiahlejšie predstavenie Plickovej tvorby v Českej republike. Rozsiahla prehliadka slovensko – českého etnografa a filmára ponúkne pätnásť diel vrátane slávneho filmu *Zem spieva* (1933). „Osobnosť Karola Plicku je pre nás nevyčerpatelným zdrojom inšpirácie a pohľadom na česko-slovenské tradície a folklór.

Výber filmov predstavuje jedinečnú prehliadku antropologických dokumentárnych filmov, ktoré vznikali v prvej polovici 20. storočia za veľmi nepriaznivých finančných podmienok,“ hovorí o retrospektíve programová manažérka Ji.hla-

vy Adriana Belešová. „Plickova práca pre Maticu slovenskú a rôzne inštitúcie v Čechách však predstavuje veľké filmové dedičstvo, ktoré by nemalo byť zabudnuté. Na retrospektíve sme spolupracovali s Národným archívom Slovenského filmového ústavu a Národným filmovým archívom Českej republiky, vďaka čomu môžeme divákovi ukázať filmy, ktoré neboli verejnosti predstavené minimálne polstoročie,“ uzatvára Belešová.

V rámci hudobného sprievodu k dvom blokom retrospektívy K. Plicku vystúpi **Jonatán Pastirčák / Pjoni**.

Okrem toho uvidíte:

Čiary (Barbora Sliepková) - *Opus Bonum* – hlavná súťaž pre medzinárodné dokumenty
Očista (Zuzana Piussi) - *Česká radost* – súťaž o najlepší český dokument – koprodukcija s ČR

Ako som sa stala partizánkou (Vera Lacková) - *Česká radost* – súťaž o najlepší český dokument - koprodukcija s ČR

The Sailor / Súhvezdie (Lucia Kašová) – nesúťažná sekcia.

Kompletný program festivalu nájdete na www.ji-hlava.cz

Ji
hlava

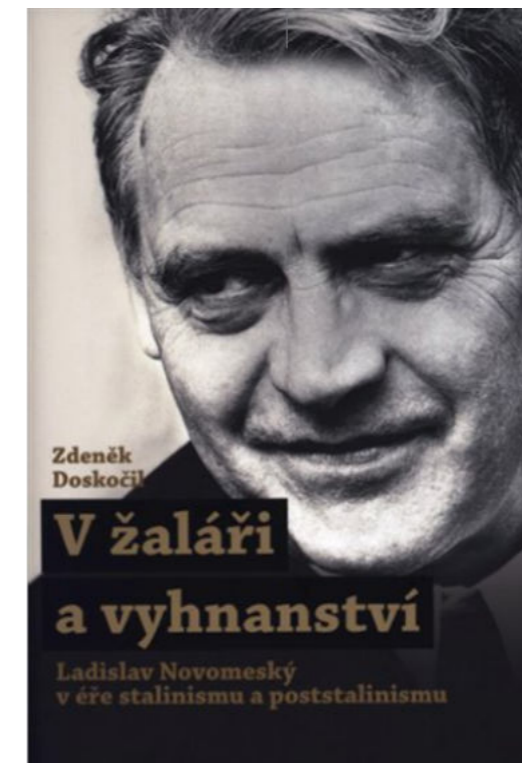
Mezinárodní Festival
Dokumentárních Filmů

LITERATÚRA

Prezentácia knihy **ZDENĚK DOSKOČIL:**
V ŽALÁŘI A VYHNANSTVÍ:

Ladislav Novomeský v éře stalinismu a poststalinismu

27. 10. o 17:00, Slovenský inštitút v Prahe

V predvečer štátneho sviatku Vzniku Československa a na záver Mesiaca česko – slovenskej vzájomnosti sa bude konať prezentácia výnimočnej publikácie českého historika Zdeňka Doskočila o literátovi a politikovi Ladislavovi Novomeskom.

Slovenský básnik, novinár a politik Ladislav Novomeský (1904 – 1976) patril k okruhu marxistických intelektuálov, ktorých v 50. rokoch kruto postihli stalinské represie. Monografia kladie dôraz na objasnenie príčin Novomeského obvinenia z tzv. slovenského buržoázneho nacionalizmu, jeho vyšetrenie, odsúdenie a uväznenie, ako aj na básnikov dlhý nútený pobyt v Prahe spojený so zákazom publikovania a prežívaním na okraji spoločnosti, jeho neskoršiu politickú rehabilitáciu a postupný návrat do verejného života.

Vykresľuje politický a ľudský portrét Novomeského a zamýšľa sa nad motívmi konania ľavicového umelca, ktorý celý svoj život zasvätil službe komunizmu a po februári 1948 za to zaplatil prenasledovaním, stratou osobnej integrity a hlbokými pocitmi viny, znovu prebudnými a opätovne sklamanými nádejami a zničeným zdravím, no nikdy sa nedokázal rozísť s komunistickou stranou a jej ideológiou.

Knihu v roku 2021 vydalo Nakladatelství Lidové noviny.

Prezentácia sa uskutoční za účasti autora **PhDr. Zdeňka Doskočila, Ph.D.** a ďalších troch renomovaných historikov, ktorí budú reprezentovať tri pohľady. Slovenská historička **PhDr. Vlasta Jaksiczová, Ph.D.** zo Slovenskej akadémie vied, český historik **PhDr. Milan Ducháček, Ph.D.** z Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR a slovenský historik **PhDr. Vojtech Čelko** z Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR so slovensko – českou skúsenosťou.

[Sledujte náš FB!](#)

Výročie nedožitých 90. narodenín HANY HEGEROVEJ (1931), československej speváčky a herečky

20. októbra si slovenská a česká verejnosť pripomenie 90. výročie nedožitých narodenín Hany Hegerovej. Svoju kariéru začínala v bratislavskej Tatra revue a koncom 50. rokov sa presťahovala do Prahy, kde sa neskôr jej domovskou scénou stalo divadlo Semafor. Hrala vo všetkých hudobných inscenáciách, medzi nimi *Zuzana, ktorá nie je pre nikoho doma* či *Šesť žien Henricha VIII.* Úspešný na doskách Semaforu bol jej spoločný recitál s Miroslavom Horníčkom pod názvom *H & H, 65*, ktorý režíroval Ján Roháč. Účinkovanie v Semafore ukončila v roku 1966. Začala vystupovať sólovo a odvtedy absolvovala stovky koncertov doma a hlavne v zahraničí.

V apríli 2013 bola povýšená na komandéra francúzskeho Radu za zásluhy. Z rúk francúzskeho veľvyslanca Pierra Lévyho ho prevzal v zastúpení jej vnuk. Podľa veľvyslancovoho vyjadrenia bol speváčke udelený za významný prínos k propagácii francúzskeho šansónu a francúzskej kultúry. Prezident Českej republiky Miloš Zeman Hegerovej v októbri 2014 udelil Rad Tomáša Garrigua Masaryka I. triedy. Slovenský prezident Andrej Kiska jej v januári 2016 na Bratislavskom hrade udelil Rad Ľudovíta Štúra II. triedy.

Historický úspech: Slovenský film ocenený na filmovom festivale v Benátkach

Slovenský film *Cenzorka* získal na Medzinárodnom filmovom festivale v Benátkach cenu za najlepší scenár. Tvorcovia filmu Peter Kerekes a Ivan Ostrochovský si cenu prevzali v sobotu počas záverečného ceremoniálu.

V histórii novodobej slovenskej kinematografie je to prvýkrát, čo bol v Benátkach ocenený slovenský film. Kerekes strávil šesť rokov na návšteve a natáčaním v ukrajinskom väzení pre ženy. Väčšina protagonistiek vo filme sa delí o svoje skutočné príbehy, ale jeho film tentoraz nie je dokumentom.

„Náš film je o matkách, ich zložitých životoch a situáciách. Preto by sme chceli toto ocenenie venovať matkám. Mojej matke, mojej manželke, ktorá je tiež matkou, a všetkým matkám vo väzení 74 v Odeze,“ povedal počas svojho príhovoru režisér, ktorého citovala TASR.

Zdroj: www.spectator.sme.sk

ONLINE

Kultúrna turistika po Slovensku

Najväčšia drevená socha na Slovensku a najpresnejší orloj na svete – dva slovenské unikáty nájdete na Kysuciach v Starej Bystrici.

Orloj v Prahe pozná snáď každý, ale na Slovensku? Áno, aj na Slovensku máme unikátny orloj, celkom blízko, hneď na Kysuciach. Od roku 2009 je pýchou centra Starej Bystrice, takže ho nájdete veľmi jednoducho. Slovenský orloj predstavuje najväčšiu drevenú sochu na našom území, má tvar štylizovanej Sedembolestnej Panny Márie a zdobia ho bronzové plastiky známych slovenských osobností. Sú umiestnené vo výklenkoch orloja: z najstaršieho obdobia je to knieža Pribina, kráľ Svätopluk, z 19. storočia sú to Anton Bernolák a Ľudovít Štúr,

z 20. storočia je to Milan Rastislav Štefánik a Andrej Hlinka. Srdcom orloja je tzv. astroláb, teda ciferník s astronomickými údajmi. Bez astrolábu by to nefungovalo. Ten v Starej Bystrici ako jediný na svete ukazuje „pravý slnečný čas“, ale aj polohu Mesiaca na oblohe a polohu Slnka v znamení zverokruhu.

Zhotovili ho v Prahe, riadi ho počítač a náklady na jeho výrobu sa vyšplhali nad 100 000 eur! Len pre zaujímavosť, astronomické údaje sú špeciálne navrhnuté pre zemepisnú polohu Starej Bystrice, nejde teda o kópiu iného orloja. Farebnosť hlavnej dosky astrolábu je daná fázami dňa: čierna noc, červená úsvit, bledomodrá deň-obzor, červená súmrak. Ručička so slnkom sa pohybuje po týchto poliach podľa toho, kde sa reálne slnko nachádza. Vo vežičke orloja sú umiestnené dva zvony. Jeden zvon odbíja čas, druhý vytvára zvukovú kulisu počas

promenády apoštolov – ide o siedmych svätcov, ktorých osudy boli spojené so Slovenskom. Orloj však nie je jedinou miestnou atrakciou. Po značkovanom žltom turistickom chodníku sa môžete vybrať na rozhľadňu na Bobovci. Alebo navštíviť Múzeum kysuckej dediny vo Vychylovke, kde premáva historická lesná železnica. Na jeden deň zážitkov ako maku!

Viac cestovateľských inšpirácií ponúka www.slovakia.travel.

Tipy na kultúrnu turistiku vyberáme v spolupráci s riaditeľkou slovenského zastúpenia pre cestovný ruch v Prahe, Ing. Martou Kučerovou.

DIELO MESIACA v rámci Roku slovenského dizajnu 2021

Rok 2021 bol na podnet Slovenského centra dizajnu (SCD) vyhlásený Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky za Rok slovenského dizajnu (RSKD). Cieľom je predstaviť domácemu i zahraničnému publiku slovenský dizajn ako hodnotnú a atraktívnu súčasť slovenskej kultúry a identity. V priebehu celého roka preto SCD realizuje rôznorodé výstavné, prednáškové, prezentačné aktivity, a tak isto online podujatia.

V tejto súvislosti vám Slovenský inštitút každý mesiac prinesie DIELO MESIACA, v rámci ktorého vám priblíži tvorbu jedného slovenského dizajnéra.

[Sledujte náš FB!](#)

Výber z DIELO MESIACA:

Ondrej Čverha: stoličky Šikmo, 1987

Silvia Sukopová - Lovasová: suveníry BaBear, 2013

Lenka Sršňová: kabát z kolekcie Fullove, 2017/2018

Festival českej a slovenskej tvorby pre deti

V novembri sa opäť staneme súčasťou festivalu, ktorý predstaví českú a slovenskú literatúru, prinesie literárne, divadelné a výtvarné dielne, bábkové divadlá, výstavy ilustrácií a poukáže na príbuznosť a vzájomnú prepojenosť Čechov a Slovákov. Mladej generácii pripomenie blízkosť oboch jazykov a národov, ktoré spája spoločná história, kultúra a tradícia.

Den poezie

Festival Deň poezie sa koná na počesť Karla Hynka Máchu od roku 1999. Súčasťou programu budú autorské čítania, divadelné predstavenia, výstavy, kultúrne prechádzky atď. Festival každoročne navštívi mnoho významných básnikov z Českej republiky i zo zahraničia, a tento rok nebude chýbať ani slovenské zastúpenie.

Noc divadel

Deviaty ročník Noci divadiel sa už tradične uskutoční tretiu novembrovú sobotu – tento rok s podtitulom Fresh Air. Zúčastnené divadlá budú nielen pokračovať v minuloročnej téme udržiavania životnej integrity, ale predstavia aj čerstvé novinky na divadelnej scéne, inovatívne prístupy alebo reflexiu situácie súvisiacej s pandemiou SARS-CoV-2, ktorá výrazne ovplyvnila živú kultúru. Slovenský inštitút sa do prehliadky začlení vlastnou akciou.

Slovenský inštitút
nám. Republiky 1037/3, 110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 948 135
si.prague@mzv.sk

